

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİMİN KURUMSAL
TEMELLERİ 1

Farklılaştırılmış Öğretim

Alan teorisyenleri tarafından bir araç, bir tutum, bir yaklaşım, bir felsefe, bir program uyarlama stratejisi, bir organizasyon stratejisi veya bir sınıf yönetimi modeli olarak ifade edilmektedir.

Tüm öğrenciler farklıdır ve farklılaştırmayı destekleyen öğretmen, sınıftaki çeşitli öğrenme ihtiyaçlarını daha iyi ele almasına ve yönetmesine yardımcı olan farklı stratejiler kullanılmalıdır.

Farklılaştırılmış öğretim, öğretim stratejilerinin çeşitliliği aracılığıyla öğrencilerin çeşitliliğine yanıt vermek anlamına gelir.

Dayanakları

- 👉 Piaget'in bilişsel gelişim kuramı
- 👉 Vygotsky'nin yakınsal gelişim alanı
- 👉 Gardner'ın çoklu zekâ kuramı
- 👉 Beyin temelli öğretim araştırmaları
- 👉 Öğrenme stilleri

⭐ Öğrencilerin art arda zihinsel temsillerin parçalanması ve yeniden yapılandırılması yoluyla nasıl öğrendiklerini ortaya çıkaran ilk kişi **Jean Piaget**'tir.

⭐ **Vygotsky**'nin çalışmalarında odaklandığı yakınsal gelişim alanı, öğrenme aşamalarına ilişkin **Piagetçi** anlayışa bir şekilde atıfta bulunmaktadır.

⭐ Farklılaştırılmış öğretimin teorik çerçevesini **Vygotsky** oluşturmuştur.

Vygotsky'nin sosyal gelişim yapılandırmacı öğrenme teorisinin ilkeleri;

👉 Öğretmenden öğrenciye-öğrenciden öğretmene doğru iki taraflı olarak öğrenmeyi teşvik eden sosyal etkileşimler önem taşımaktadır.

👉 Öğrenme sürecinde bireyin kendisinden daha bilgili birine (öğretmen, koç veya akıl hocası) ihtiyacı bulunmaktadır.

👉 Öğrenciler kendilerinin ulaşabilecekleri veya bir rehber eşliğinde başarabilecekleri bir görev üzerinde çalıştıklarında daha etkili bir şekilde öğrenirler.

⭐ Farklılaştırılmış öğretimi; hem **Gardner**'ın çoklu zekâ teorisinden hem de **Bloom**'un taksonomisinden ilham almaktadır.

Gardner'a göre;

👉 Her öğrencinin düşünme ve öğrenme konusunda güçlü tarafları bulunmaktadır.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİMİN KURUMSAL TEMELLERİ-

2

Öğrenciler, bu güçlü taraflarını kullanırken daha kolay öğrenir ve üretirler.

Buna rağmen zekâ çeşitlerinden yalnızca birine odaklanan bir öğretim tekniği veya programı, bu zekâ alanına sahip olmayan öğrenciler için fırsatları en aza indirebilir.

Oysa sınıfında farklılaştırılmış öğretim uygulayan bir öğretmen, sınıfını tanır ve öğrencilerini gelişimsel olarak en üst düzeye çıkarmak için onların her birinin güçlü ve zayıf yönlerini besler.

Bloom'un taksonomisi;

Hatırlama

Kavrama

Uygulama

Analiz

Sentez

Değerlendirme

Altı üst düzey
düşünme
becerisi

Farklılaştırılmış Öğretim Yaklaşımının Temel İlkeleri

Güçlü bir sınıf topluluğu, grup üyelerinin her biri için öğrenmeyi destekler.

Nitelikli öğretim programı her sınıfa özeldir.

Öğrenciler için ulaşılabilir görevler, grup içerisindeki bireysel farklılıkları dengeler ve tüm öğrencilerin kapasitesine saygı gösterir.

Tüm öğrenciler için yüksek öğrenme hedefleri içerir.

Süreç içerisinde devam eden değerlendirme duyarlı öğretim hakkında bilgi verir.

Farklılaştırılmış bir sınıfta, öğrencilerin kendi özel ihtiyaçları için tasarlanmış

görevler üzerinde benzer bir hazırlık düzeyine sahip akranlarıyla çalışmaları gereken zamanlar vardır.

Esnek sınıf yönetimi, bir sınıftaki tüm öğrenciler için farklılaştırma ve etkili öğrenme için gerekli yapı ve açıklık dengesini sağlar.

Neden Farklılaştırılmış Öğretim?

Öğrenciler sınıfa çok çeşitli bireysel farklılıklarla girerler.

Öğretmenlerin sınıflarındaki mevcut bireysel öğrenme ihtiyaçlarını karşılamada bir aracı olarak farklılaştırılmış öğretim yaklaşımını anlamaları çok önemlidir.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİMİN KURUMSAL TEMELLERİ-

3

Tomlinson (1999), farklılaştırılmış öğretimi; hazırbulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme profillerindeki farklılıklara odaklanıldığında öğrencilerin en iyi öğrendiği öncülüne dayanan bir öğretim felsefesi olarak tanımlamaktadır.

Tomlinson öğrenme deneyimini sosyal ve işbirlikçi bir süreç olarak görmekte ve sınıfta olanların sorumluluğunu önce öğretmene, sonra da öğrenciye yüklemektedir.

Farklılaşmayı destekleyen öğretmenler, sınıfta bir iş birliği atmosferi yaratmaya yardımcı olarak zaman ve kaynakları esnek ve yaratıcı bir şekilde kullanabilirler.

Farklılaştırılmış öğretim, farklılıkları barındıran bir topluluk olarak sınıfı destekler. Tüm öğrencilerin başarılı olabileceği ve fayda elde edebileceği bir ortamın oluşmasına olanak tanır.

Farklılaştırılmış bir sınıfta öğrenciler birbirlerinden hazırbulunuşluk, ilgi alanları ve öğrenme profillerine göre önemli ölçüde farklılaşırlar.

Farklılaştırılmış bir sınıfta öğretmen, sınıftaki her öğrencinin öğrenme potansiyelini en üst düzeye çıkarmak için bu farklılıkları hesaba katmak zorundadır.

Farklılaştırılmış öğretim, öğretmenin öğrenme ortamındaki farklı öğrenme stillerini destekleyerek ve öğrenci farklılıklarını dikkate alarak öğrenmenin içeriğini ve sürecini planlamasına olanak tanır. Ayrıca grup öğrenimini teşvik eder ve bireysel ya da bağımsız öğrenme için fırsatlar yaratılabilir.

Öğrencilerinin öğrenme ihtiyaçlarının farkında olan öğretmenler, onların en iyi öğrenecekleri yollar hakkında verimli seçimler yapmalarına yardımcı olur.

Farklılaştırılmış Öğretimin Temel Öğeleri

Farklılaştırılmış bir sınıfta öğrenciler; geçmiş deneyimleri, kültür, dil, cinsiyet, ilgi alanları vb. bakımından farklılık gösterirler.

Bu farklılıklar, öğrencilerin öğrenme stillerini ve öğrenme sürecinin çeşitli noktalarında ihtiyaç duyacakları yapı iskelesinin doğasını derinden etkiler.

Öğretmenlerin her bir öğrenciyi temel içerikle buluşturmak için özel ve sürekli gelişen planlar yapmaları önemlidir.

Bu noktada öğretime yönelik esnek bir yaklaşım, öğrenci farklılıklarının desteklenmesine yol açar.

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİMİN KURUMSAL TEMELLERİ-

4

Ne/Nasıl Farklılaştırılıyor?

 Farklılaştırmanın amacı, tüm öğrencileri seviyelerinin en üst düzeyine çıkarmaktır.

 Farklılaştırmanın uzun vadeli hedefi ise yaşam boyu öğrenmeyi geliştirmektir.

 Farklılaştırılmış bir sınıfta öğretmenler, bu bireysel farklılıkların öğrencilerini nasıl etkilediğine dair bir anlayış geliştirmek için sürekli değerlendirmeden faidalanırlar.

Farklılaştırmanın temel öğeleri;

İçerik

Süreç

Ürün ve öğrenme ortamı

Öğrencilerin bireysel farklılık alanları;

Hazırbulunuşluk

İlgi

Öğrenme profilleri

Hazırbulunuşluk, öğrencinin belirli bir öğrenme alanıyla ilgili mevcut bilgi, anlayış ve beceri düzeyini ifade eder. Hazırbulunuşluk, yetenekten farklı olarak bir öğrencinin o günkü konu ile ilgili belirli bir anlayış veya beceriye yönelik giriş noktasını temsil eder.

İlgi, bireyin kendisi için önemli olduğunu düşündüğü bir konuya odaklanmasına neden olan bir duyguyu ifade eder. Bir kişi için ilginç olan konular, olaylar veya örnekler o kişinin dikkatini çeker; merak uyandırır veya hayranlık uyandırır. Bu noktada ilgi, öğrenciler için büyük bir motivasyon kaynağıdır.

Öğrenme profilleri, bireyin nasıl öğrendiği ile ilgilidir ve zekâ tercihleri, cinsiyet, kültür veya öğrenme stilleri gibi unsurlardan etkilenir. Çoğu insan birçok şeyi birden fazla yolla öğrenebilir. Ancak bununla birlikte belirli bir yaklaşım, öğrenme sürecini bir öğrenci için daha doğal veya erişilebilir hâle getirebilirken başka bir yaklaşım öğrenme sürecini zorlaştırabilir. Koşullara veya bağlama bağlı olarak bireysel öğrenme tercihleri değişkenlik gösterebilir. Bununla birlikte bir

öğrencinin belirli bir bağlamda en iyi nasıl öğrendiği ile öğretmenin öğrenciden nasıl öğrenmesini beklediği arasındaki uyumsuzluk, öğrenme sürecini büyük ölçüde olumsuz etkileyebilir.